

**Verduidelijking in verband met interpretatie van de
Prioriteitenatlas voor Ontsnippering, meer bepaald de
kaartlaag "beschermde gebieden"**

Nummer: **INBO.A.2009.123**
Datum: **03/06/2009**
Datum aanvraag: **19/05/2009**
Auteurs: **Johan Peymen & Desiré Paelinckx**
Geadresseerde: **Guy Nolmans**
(a12@skynet.be; 0475 / 35 28 59

Aanleiding

De heer Guy Nolmans (a12@skynet.be; 0475 / 35 28 59) vraagt verduidelijking in verband met de score die voor de Prioriteitenatlas voor Ontsnippering werd toegekend aan een gebied thv van de kruising van de Struisbeek met A12 (Wilrijk, Antwerpen) (via het geoloket van AGIV, [http://geo-vlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/kwetsbaarheidskaarten/?startup=ze\(150491,204192,150915,204430\)](http://geo-vlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/kwetsbaarheidskaarten/?startup=ze(150491,204192,150915,204430))).

Concrete vraagstelling

1. Kan u me zeggen wanneer het lichtroze "overgangsgebied" aan deze selectie werd toegevoegd ?
2. Kan u me bevestigen in volgende analyse (?):
  - 2.1. In het kader van het "Vlaams Impulsprogramma Natuurontwikkeling" (VLINA-projecten) werd door het Instituut voor Natuurbehoud een studie uitgevoerd voor het opstellen en beoordelen van **ecosysteemkwetsbaarheidskaarten**. Die zijn in eerste instantie bedoeld als **ondersteuning** in de **MER-besluitvorming**. De prioriteitenatlas / eerste versie (met deze kwetsbaarheidskaarten) dateert van **april 2001**. Sindsdien is er geen tweede versie van de prioriteitenatlas opgesteld.
  - 2.2. Vreemd genoeg is op heden in de MER -database nog geen enkel rapport terug te vinden voor Wilrijk en Aartselaar (<http://www.mervlaanderen.be/>)
  - 2.3. Het eerste MER -decreet dateert van december 2002.
  - 2.4. In **april 2007 werd het decreet aangepast om ontheffing van de MER-plicht te bekomen**, máár ... hiervoor dient er minstens een "onderzoek tot milieueffectrapportage" te gebeuren / het zogenaamde "kleine MER -rapport" (?)
  - 2.5. Aangezien "onze" groene zone in het gebied van de Struisbeekvallei ligt - die beschouwd wordt als trekroute voor kikkers - zal er zeker een MER -rapport (hetzij ontheffingsrapport) moeten afgeleverd worden voor de roze zone (overgangsgebied), aangezien deze te nauw aansluit op het natuurgebied. Dit gegeven is volgens mij het gevolg van de **aanpassing in 2007**.
  - 2.6. De kans dat er voor de roze zone ooit een bouwvergunning wordt afgeleverd, is nihil ...

Toelichting en aanbevelingen

De door U doorgestuurde selectie komt niet uit het gewestplan maar uit de "Prioriteitenatlas voor Ontsnippering" die binnen het INBO opgemaakt werd. Deze prioriteitenatlas behoort tot een groep van ecosystemekwetsbaarheidskaarten, die kunnen gebruikt worden om aan te geven waar er een kwetsbaarheid van een biotoop (habitat) kan zijn ten aanzien van een ingreep met negatieve impact (vb infrastructuurwerken). Deze kaarten moeten dus als signaalkaart geïnterpreteerd worden, en hebben geen verdere juridische betekenis. M.a.w. heeft de 'roze' inkleuring niets te zien met de legende die op het gewestplan is terug te vinden.

De bedoeling van de signaalkaart van de beschermde gebieden is om er knelpunten met het infrastructuurnetwerk op aan te duiden en dan in functie van de "haalbaarheid" bekijken welke knelpunten er opgelost kunnen worden. De beschermde gebieden die in deze analyse gebruikt werden zijn: VEN-waardig (Vlaams Ecologisch Netwerk), IVON-waardig (Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk), GNBS (Gewenste Natuur en Bos Structuur, bestaande uit natuur, militaire domeinen en verwevingsgebieden), Ramsargebied, Natuurreservaat, Bosreservaat, Duingebied, Vogelrichtlijnggebied, Habitatrictlijn, Ecologisch impulsgebied, Regionaal landschap en Weidevogelgebied.

De afbakening van de gebieden met een bepaald juridisch statuut is een momentopname en onderhevig aan veranderingen. De afbakening en erkenning van gebieden allerlei van belang voor natuur is een dynamisch proces. Zo loopt momenteel de procedure ter afbakening Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), alsook het uitwerken van een "gewenste

natuur- en bosstructuur voor Vlaanderen" als basis voor de afbakening van "Grote eenheden natuur en Natuurverwevingsgebieden".

Door het toekennen van een wegingsfactor van de waarde 1, 3 of 5 naargelang de ingeschatte beleidsmatige belangrijkheid van de verschillende natuurgebieden en hun juridische beschermingsstatus werd een signaalkaart van het natuurnetwerk in Vlaanderen opgesteld. Door de informatie uit deze gebieden met elkaar te combineren kan een volgend beeld van het ecologisch netwerk afgelijnd worden en waarbinnen dan ook een gradiënt van ingeschatte belangrijkheid volgens beleidsstatus kan afgeleid worden, en kunnen bijgevolg prioritaire zones voor het treffen van maatregelen afgebakend worden (Figuur 5). Door middel van een gewogen optelling van de verschillende beleidscategorieën per locatie (Tabel 1 & 2) is een gradiënt van (theoretische) belangrijkheid van elk gebied bekomen. In Figuur 1 is het geselecteerde netwerk weergegeven en is ingedeeld in 5 verschillende klassen van belangrijkheid (Tabel 3). De klassen 2, 3 en 4 kunnen gezien worden als gebieden met een hoge beschermingsstatus en bijgevolg prioritair bij het treffen van maatregelen.

Meer informatie over opmaak, achtergrondinformatie, doel, functie ed. van deze kaart kan U terugvinden in het bijgevoegde document (of via het Geoloket van AGIV)

Tabel 1 Selectie criteria volgens de beleidssatus van natuurgebied en de genomen wegingsfactor.

Gebruikte weging	Selectie criteria
5	Gebieden met een hoofdfunctie natuur.
3	Gebieden met een afbakening volgens een juridisch bindende beschermingsstatus.
1	Gebieden met een minder bindende beleidsmatige afbakening.

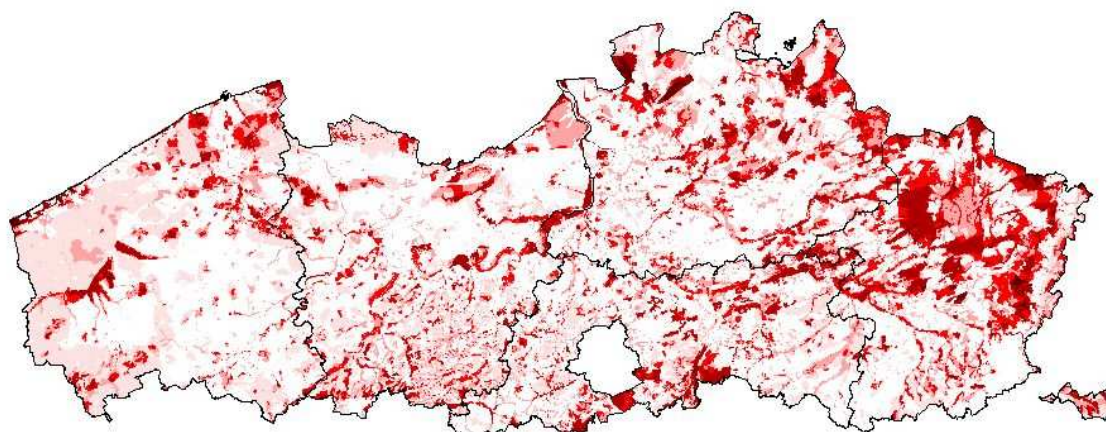
Tabel 2 In rekening genomen natuurgebieden alsook de gebruikte wegingsfactor volgens beleidssatus.

Beleidsstatus gebied	Gebruikte weging
Natuurreservaat	5
Bosreservaat	5
Bescherm duingebied / voor het duingebied belangrijk landbouwgebied	5
VEN- waardig (Vlaamse Ecologisch Netwerk)	5
GNBS (natuur / militair)	5
Ramsar gebied	3
Vogelrichtlijngebied	3
Habitatrichtlijngebied	3
GNBS (verweving)	3
IVON- waardig	1
Regionaal landschap	1
Weidevogelgebied	1
Ecoimpulsgebied	1

Tabel 3 Legende signaalkaart natuurnetwerk van de prioritaire gebieden uit Figuur 1 alsook voorgestelde prioritering.

	Range	Klasse	Voorgestelde implicatie
	(1*) - 2	1A	Verbindingsgebieden
	3 - 6	1B	Overgangszone
	7 - 12	2	Prioritaire zone
	13 - 20	3	
	21 - 28	4	

* Indien IVON-waardig

Figuur 1: Signaalkaart natuurnetwerk geselecteerd aan de hand van beleidskader. Gradiënt geeft de ingeschatte belangrijkheid volgens beleidsstatus weer. (Legende cf. Tabel 3).

Concrete antwoorden

- De ecosysteemkwetsbaarheidskaarten hebben geen enkele juridische betekenis en hebben op zich dan ook geen rechtstreeks effect voor het al dan niet toekennen van bouwvergunningen, het afdwingen van een MER, ... of wat dan ook. Ze zijn enkel een informatiebron en hulpmiddel.
- De zone die in de uitsnede is afgebakend ligt volledig buiten de vallei en bevat actueel (en dit reeds lang) geen natuurwaarden meer: de kwetsbaarheidskaart geeft hier een te ruime afbakening van de kwetsbare zone, t.g.v. digitalisatie op een veel ruwere kaartschaal dan de inzoomfactor die in de uitsnede gebruikt wordt. Deze is strikt beperkt tot de vallei zelf. Als dusdanig dient de zone in de kaartuitsnede als wit, dus "onbeschermd" geïnterpreteerd te worden.
- Het argument van trekroute voor kikkers lijkt ons moeilijk hanteerbaar, gezien de A12 zelf een onoverkomelijke barrière is (tenzij daar specifieke maatregelen zouden genomen zijn, waarvan wij niet op de hoogte zijn).
- Voor het antwoord op de vragen met betrekking tot MER kan u zich het best richten tot de MER-cel (<http://www.mervlaanderen.be/>).